

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Varga László ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Asztalos Erzsébet ügyvéd által képviselt alperes ellen szavatossági igény érvényesítése iránt a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságnál 1.P.21.082/2005. szám alatt indult és másodfokon a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.480/2006/3. számú ítéletével befejezett perében - mely perbe a felperes pernyertessége érdekében dr. Varga László ügyvéd által képviselt I.r., II. r. és III. r., az alperes pernyertessége érdekében pedig jogtanácsos által képviselt IV. r. beavatkozóként beavatkozott - az alperes felülvizsgálati kérelme folytán indult felülvizsgálati eljárásban 2007. október 9. napján tartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.480/2006/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 1.P.21.082/2005/63. számú ítéletét részben megváltoztatja; az alperest terhelő marasztalási összeget 4,334.306 (négymillió-háromszázharmincnégyezer-háromszázhat) forintra és annak kamataira, az alperes által fizetendő részperköltség összegét 315.000 (háromszáztizenötezer) forintra leszállítja.

Az első fokú ítéletben írtak helyett felperest 639.940 (hatszázharminckilencezer-kilencszáznegyven) forint le nem rótt kereseti, az alperest 1,051.050 (egymillió-ötvenegyezer-ötven) forint le nem rótt kereseti és viszontkereseti illeték megfizetésére kötelezi az állam javára. Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap fizessen meg a felperesnek 44.160 (negyvennégyezer-egyszázhatvan) forint másodfokú részperköltiséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 151.800 (százötvenegyezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati részperköltiséget.

A felperest 213.330 (kétszáztizenháromezer-háromszázharminc), az alperest 577.660 (ötszázhetvenhétezer-hatszázhatvan) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére kötelezi az állam javára.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes 2001. október 16-án kötött adásvételi szerződéssel az alperestől 20,280.000 Ft + 5,070.000 Ft ÁFA, azaz összesen 25,350.000 Ft vételárért vásárolta meg a perbeli traktort. E szerződés alapján a felperes vételárelőleget fizetett az alperesnek. A szerződő felek úgy állapodtak meg, hogy a vételár-különbözetet pénzügyi lízing alapján egyenlíti ki a felperes. A felperes a traktort 2001. október 16-án birtokba vette, majd 2001. október 20-án az I. r. beavatkozónak határozatlan időre bérbe adta üzemóránkénti 6000 Ft + ÁFA bérleti díj megfizetése fejében.

2001. október 25-én az alperes a perbeli traktort ugyancsak 25,350.000 Ft összegű bruttó vételárért a IV. r. beavatkozónak értékesítette azzal, hogy az adásvételi szerződés hatálybalépésének feltétele a IV. r. beavatkozó és a felperes közötti lízingszerződés megkötése. 2001. október 25-én a IV. r. beavatkozó mint lízingbe adó és a felperes mint lízingbevevő között a pénzügyi lízingszerződés megkötése megtörtént. Az alperes és a IV. r. beavatkozó adásvételi szerződése szerint a vételár megfizetésére is köteles IV. r. beavatkozót illeti meg az adásvételi szerződés folytán a traktor tulajdonjoga, ugyanakkor az adásvételi szerződésen alapuló egyéb jogok jogosultja a IV. r. beavatkozó engedményese folytán a felperes, aki az alperes szerződésszegése esetén közvetlenül az alperes ellen érvényesíthet kártérítési, szavatossági, valamint jótálláson alapuló igényt. (A felperest terhelő lízingdíj megfizetéséért az I-II-III. r. beavatkozók készfizető kezességet vállaltak.)

A perbeli lízingszerződés futamideje 49 hónap volt, de a lízingtárgy csak 2001. október 16-a és 2003. február 17-e között volt a felperes, illetve az I. r. beavatkozó használatában. 2003. február 17-én került ugyanis a traktor az alperes telephelyére teljes körű javítás elvégzése céljából, és a 2003. április 1-jén készre jelentett traktort a felperes már nem vette át az

alperestől, 2003. április 7-én elállt az adásvételi szerződéstől. A felperes a lízingszerződés alapján összesen 13,927.791 Ft-ot fizetett meg a IV. r. beavatkozónak, mely összesen belül 379.485 Ft volt a késedelmi kamat, 5,570.000 Ft pedig a felperesnek juttatott állami támogatás összege. A IV. r. beavatkozó 2004. augusztus 3-án harmadik személy részére értékesítette a traktort 5 millió forint vételárért.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a traktor sorozatos meghibásodása miatt jogszerűen élt elállási jogával, kérte továbbá, hogy a bíróság - a felperes által lízingdíj címén megfizetett 13,927.791 Ft-ot is magába foglaló - összesen 36,548.187 Ft megfizetésére kötelezze az alperest a Ptk. 319-320.§-a és 310.§-a alapján. Az alperes a kereset teljes terjedelmű elutasítását kérte, és arra hivatkozással, hogy a felperes 2001. október 25-e és 2003. február 17-e közötti időszak tekintetében használati díj fizetésére köteles az alperes felé, viszontkeresetet terjesztett elő, és kérte felperes 13,183.200 Ft és ennek 2003. február 17-től járó kamataiban való marasztalását.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes jogszerűen állt el az alperes és a IV. r. beavatkozó által 2001. október 25-én megkötött adásvételi szerződéstől. Ezt az ítéletet a másodfokú bíróság helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság 63. sorszámú ítéletében kötelezte az alperest 7,978.306 Ft és ennek 2003. május 13-tól járó kamatai megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította. Az ítélet szerint ugyan a IV. r. beavatkozó a vételár visszakövetelési igényét a felperesre nem engedményezte, a 13,548.306 Ft összegű lízingdíjnak a 379.485 Ft kamattal és 5,570.000 Ft összegű állami támogatással csökkentett összegének kifizetése a felperes káraként merült fel. Mivel a kárt az alperes idézte elő a hibás teljesítéssel, annak megfizetésére az alperes a Ptk. 310.§-a alapján kártérítés címén köteles. A felperes ezt meghaladó kártérítési követelését és az alperes viszontkeresetét alaptalannak találta az elsőfokú bíróság. A viszontkereset elutasításával kapcsolatban arra mutatott rá, hogy a Ptk. 309.§ (2) bekezdéséből, 319.§ (3) bekezdéséből és 320.§ -ának (1) bekezdéséből következően hibás teljesítés miatti elállás esetén "nincs helye az elállásig a rendeltetésszerű használat folytán fennállott értékcsökkenés és használati díj megtérítésének, illetve a visszatérítendő ellenértékből való levonásának". Ezt az álláspontot támasztják alá a BH 1988. évi számában 41. sorszám, illetve 2003. évi számában 496. sorszám alatt közzétett jogesetek is.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az első fokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperes viszontkereset szerinti marasztalását kérte.

A másodfokú bíróság 3. sorszámú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét pedig helybenhagyta.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság helyes tényállás alapján és helytálló indokolással utasította el az alperes viszontkeresetét.

A másodfokú bíróság elfogadta az Ítéltáblai Határozatok 2005. évi évfolyamában 112. sorszám alatt közzétett ítéletben írtakat, mely szerint elállás jogszerűsége esetén az eladó a vételár visszafizetésére, a vevő pedig - egyidejűleg - az ingóság visszaadására köteles, a Ptk. 309.§-ának (2) bekezdése pedig kizárja jogszerű elállás esetén, hogy a jogosult köteles legyen megtéríteni az elállásig általa használt dolog rendeltetésszerű használatból eredő értékcsökkenését és értelemszerűen nem köteles a jogosult használati díj megfizetésére sem. A másodfokú bíróság szerint a Ptk. 309.§ (2) bekezdésének tiltó rendelkezésével szemben nem eredményezhet ellentétes jogi megítélést a PK 32. sz. állásfoglalás tartalma sem. "Az kétségtelen, hogy az értékcsökkenés és a használati díj nem azonos fogalmak, azonban rendeltetésszerű használat esetén a jogosult terhén kizárólag az amortizáció merülhet fel, amelynek érvényesítését viszont a Ptk. a hibás teljesítés miatti jogszerű elállás esetén kizárja."

Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az alperes viszontkeresetének helyt adó új határozat meghozatalát kérte. Kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság ennek megfelelően 13,183.200 Ft használati díj és ennek 2003. február 17-től járó kamatai megfizetésére kötelezze a felperest, ebbe az összegbe számítsa be a felperest megillető 7,978.303 Ft tőkét és annak 2003. május 13-tól járó kamatait, valamint az ugyancsak felperest megillető 630.000 Ft részperköltséget, és a felperest a beszámítás után fennmaradó használati díjban és kamataiban marasztalja. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Felülvizsgálati kérelmét az alábbiakkal indokolta:

A perben bizonyítást nyert az a jogerős közbenső ítéletben is rögzített tény, hogy a traktort a felperes, illetve megbízottja 2003. február 17-ig 1831 üzemórában ténylegesen rendeltetésszerűen használta továbbá, hogy a traktor a meghibásodások ellenére 1000 hektáros terület megművelésére alkalmas volt. Az eljáró bíróságok viszont a perben bizonyított tényekből nem helytálló következtetést vontak le.

Nem utasíthatták volna el az eljáró bíróságok az alperes használati díj iránti viszontkeresetét a Ptk. 309.§ (2) bekezdése alapján, a

per tárgya ugyanis nem azonos a Ptk. 309.§ (2) bekezdésében meghatározott törvényi tényállással. Jelen perben a felperes nem az adásvételi szerződéstől történt elállás jogkövetkezményét érvényesítette, nem vételár visszafizetése iránt terjesztett elő igényt eredeti állapot helyreállítása címén, hanem a hibás teljesítéssel okozott kár megtérítését kérte.

A Ptk. 309.§-ának (2) bekezdése a rendeltetésszerű használat következményeként megvalósuló értékcsökkenés megtérítését zárja ki, a felperes viszont nem értékcsökkenés megtérítése iránti igényt, hanem használati díj megfizetése iránti igényt érvényesített viszontkeresetében. Tévesen értelmezi a Debreceni Ítéltábla a Ptk. 309.§-ának (2) bekezdését akként, hogy az kizárja a jogosult gazdagodásának megtérítését. Ez az álláspont ellentétes a "jogszabály-értelmezés nyelvtani, szerkezeti, tartalmi és logikai szabályaival".

A jogerős ítélet sérti a Ptk. 361.§ (1) bekezdésének rendelkezését is. A felperes jogalap nélkül gazdagodik az alperes rovására abban az esetben, ha nem kell használati díjat fizetnie a perbeli traktor - bizonyítottan 1831 üzemórán történt - használatáért. Nem állnak fenn a Ptk. 361.§ (2) bekezdésében meghatározott azon körülmények, melyek mentesítenék felperest a gazdagodás értékének visszatérítése alól.

Az első- és másodfokú ítélet sérti a Ptk. 242.§-ának rendelkezését is. A felperes 2006. május 26-ai írásbeli nyilatkozatában 3 millió forint + 750.000 Ft ÁFA, azaz összesen 3,750.000 Ft összeg erejéig elismerte használati díj tartozását, és mivel a felperes ezt követően nem bizonyította, hogy a tartozás mégsem áll fenn, sőt tartozáselismerő nyilatkozatát a 2006. május 30-ai tárgyaláson szóban is megerősítette, az elismert tartozás összegének erejéig helyt kellett volna adni az alperes viszontkeresetének. A jogerős ítélet azzal, hogy a felperes tartozást elismerő nyilatkozatát a rendelkezési jog körében értékelendő nyilatkozatnak és nem az alperes viszontkeresetének tényalapját bizonyító nyilatkozatnak tekintette, megsértette a Pp. 163.§ (2) bekezdését.

Az alperes viszontkeresete összecszerűségében is helytálló volt, mert a perben bizonyítást nyert, hogy a felperes a traktort 1831 üzemórán át használta, azt pedig a szakértő állapította meg, hogy nem eltúlzott összegű az üzemóránkénti 6000 Ft használati díj.

A másodfokú bíróság a fellebbezést nem vizsgálta meg teljes körűen, ítéletében nem tért ki arra, hogy miért nem helytálló alperes részéről a Ptk. 361.§ (2) bekezdésére hivatkozás.

A PK 32. sz. állásfoglalás is az alperes részéről előterjesztett használati díj iránti viszontkereset megalapozottságát támasztja alá, melyet nem tényleges tartalma szerint értelmeztek az eljáró bíróságok.

A fentebb hivatkozott jogszabálysértések mellett utalt a felülvizsgálati kérelem a Ptk. 319.§ (3), 320.§ (1), 237.§ (1) bekezdésének, valamint a Pp. 3.§, 206.§ (1) bekezdésének, 252.§ (2) és 253.§ (2) bekezdésének megsértésére is.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet részben alaposnak találta. A jogerős ítélet az alábbiak miatt nem felelt meg a jogszabályoknak.

A Ptk. 306.§-ának (3) bekezdése hibás teljesítés esetén lehetővé teszi a jogosult számára, hogy érdekmúlásra hivatkozással – a hibás teljesítés szankciójaként – elálljon a szerződéstől. A Ptk. 320.§-ának (1) bekezdése és 319.§-ának (3) bekezdése értelmében elállás esetén a szerződés ex tunc hatállyal, azaz a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal szűnik meg, tehát olyan helyzetet kell teremteni, mintha a felek a szerződést meg sem kötötték volna, a már teljesített szolgáltatások visszajárnak. Jelen esetben a felperes az alperes mint eladó és a IV. r. beavatkozó mint vevő által megkötött adásvételi szerződés vonatkozásában gyakorolta az elállás jogát, mely jog gyakorlására engedményezés folytán vált jogosulttá. Adásvételi szerződés esetén az eladó a dolog tulajdonjogának átruházására és a dolog birtokba adására, a vevő pedig a vételár megfizetésére és a dolog átvételére köteles. Ebből következően az adásvételi szerződéstől való jogszerű elállás esetén az eredeti állapot helyreállítása azt jelenti, hogy a vevő elveszíti a dolog tulajdonjogát, az visszaszáll az eladóra és a dolgot is köteles visszaszolgáltatni az eladónak, ugyanakkor a már kifizetett vételár részére visszajár. A Ptk. 309.§-ának (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy hibás teljesítés miatti elállás esetén a jogosult nem köteles a dolognak azt az értékcsökkenését megtéríteni, ami a rendeltetésszerű használat következménye, tehát adásvétel esetén a hibásan teljesítő eladó terhére esik az az értékcsökkenés ami a szerződéstől elállt vevő által visszaszolgáltatott dologban a visszaszolgáltatásig bekövetkezett, feltéve, hogy a vevő a dolgot rendeltetésszerűen használta. Egyetért a Legfelsőbb Bíróság az eljáró bíróságok azon álláspontjával, hogy a Ptk. 309.§ (2) bekezdésének rendelkezése folytán az eladó használati díj iránti igénnyel sem léphet fel a vevővel szemben amiatt, mert a vevő a visszaszolgáltatásig használta azt a dolgot, amit a szerződés felbontásának következményeképpen vissza kellett szolgáltatnia az eladónak. Bár a Ptk. 309.§-ának (2) bekezdése kifejezetten nem zárja ki a használati díj megtérítését, nyilvánvalóan az volt a jogalkotó célja, hogy a hibásan szolgáltatott dolog rendeltetésszerű használata esetén a használattal kapcsolatban semmilyen ellenszolgáltatás érvényesítésére ne legyen lehetőség a vevővel szemben, hogy az eladó ne háríthassa át a vevőre saját hibás teljesítésének a vevőre hátrányos jogkövetkezményét.

Jelen esetben viszont a felperes nem adásvételi szerződés, hanem pénzügyi lízingszerződés alapján használta a perbeli traktort és a

hibás teljesítéssel okozott kárának a megtérítését kérte. A pénzügyi lízing a részletvétel és a dologbérlet sajátosságaival rendelkezik. A felperes a lízingszerződés alapján jogosult volt a lízingszerződés időtartama alatt kizárólagos joggal birtokolni és használni a IV. r. beavatkozó tulajdonát képező lízingtárgyat, melynek tulajdonjogát a lízingszerződésből eredő valamennyi kötelezettségének maradéktalan teljesítése esetén szerezhette meg a futamidő végén, az utolsó lízingdíj részletbe bekalkulált maradványértéken. A futamidő alatt a felperest terhelte a lízingtárggyal és a lízingszerződéssel összefüggésben felmerült minden díj, költség megfizetése, ideértve a havi lízingdíjat is, mely a folyamatos használat ellenértéke mellett a tulajdonátruházás ellenértékét is magába foglalta. A perbeli adásvételi szerződéstől való elállás folytán bekövetkezett a lízingszerződés megszűnése a lízingszerződés megszűnése esetén pedig csak a Ptk. 319.§ (2) bekezdésében írt jogkövetkezmény alkalmazásának lehet helye. A traktor mint hasznót hajtó dolog használatának biztosítására irányuló lízingszerződés ugyanis a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal nem bontható fel, csak a jövőre nézve szüntethető meg. A megszűnésig nyújtott szolgáltatás szerződésszerű pénzbeli ellenértékét kell tehát megfizetni, amennyiben pedig a már teljesített pénzbeli szolgáltatásnak megfelelő ellenszolgáltatást a másik fél még nem teljesítette, a pénzbeli szolgáltatás visszajár.

Az eljáró bíróságok nem a Ptk. 319.§ alkalmazásával, hanem a Ptk. 310.§-a alapján adtak helyt 7,978.306 Ft és annak kamatai erejéig a felperes marasztalásra irányuló keresetének. A felperes által megfizetett lízingdíj egy részének megtérítésére nem szerződés megszűnésének jogkövetkezményeképpen kötelezték az alperest, hanem azért, mert az alperes jogellenes és felróható magatartásával - hibás teljesítésével - a felperesnek kárt okozott. Más kérdés, hogy az eljáró bíróságok szerint a kár összege a felperes által lízingdíj címén kifizetett 7,978.306 Ft-tal volt azonos.

Az alperes a közte és a felperes között fennállt jogviszony alapján a felperestől használati díjat nem igényelhetett. A felperes által használt traktornak nem az alperes volt a tulajdonosa és az alperes mint a felperes és a IV. r. alperes közötti használati jogviszonyon kívül eső személy annak tűrésére sem volt köteles, hogy a felperes a IV. r. beavatkozóval megkötött lízingszerződés alapján használhassa a perbeli erőgépet. A felperes viszont a szavatossági jog engedményezése folytán alpereshez intézte az adásvételi szerződéstől való elállási nyilatkozatát és az alperessel mint károkozóval szemben kártérítési igényt érvényesített, mivel a vételár tekintetében engedményezés nem történt. E kártérítési keresettel szemben terjesztett elő az alperes viszontkeresetet, mellyel azt kívánta elérni, hogy a felperes részéről 16 hónapon keresztül megvalósult használat figyelembevétele mellett mentesülhessen a kártérítés megfizetése alól. A Legfelsőbb Bíróság szerint, bár használati díj megfizetése címén a felperes

marasztalásának valóban nem volt helye, annak megállapításánál viszont, hogy az alperes hibás teljesítése folytán a felperest milyen kár érte és erre tekintettel az alperes milyen összegű kártérítés megfizetésére köteles, figyelembe kell venni az alperes viszontkeresetének alapját képező azon tényállítást, hogy a felperes 2001. október 25-e és 2003. február 17-e között a perbeli traktort használta.

A perbeli szerződések megkötésekor a felperest az a cél vezérelte, hogy a traktort annak tulajdonjoga megszerzése előtt is éveken át használhassa mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez a saját, valamint az I-III. r. beavatkozók rendelkezésére álló mezőgazdasági földterületeken. E cél elérése érdekében fizetett a felperes lízingdíjat a IV. r. beavatkozónak. Tény, hogy a lízingszerződés fennállása alatt a traktor 26 féle hiba miatt összesen 17 alkalommal szorult javításra és a jogerős közbenső ítélet szerint a felperes érdekmúlásra hivatkozással jogosult volt az adásvételi szerződéstől való elállásra. A lízingdíj használati díjat tartalmazó része azonban ennek ellenére sem maradt teljes mértékben ellentételezés nélkül. A perben készült szakértői vélemények szerint a perbeli traktor üzemórájának számlálója 1822 üzemórát mutatott amikor a felperes a traktort visszaszolgáltatta - az 1831 üzemóra-állás mérésére már egy későbbi időpontban, a traktor visszaszolgáltatása utáni megvizsgálásakor került sor - és ez azt jelenti, hogy a felperes a 16 hónapig tartó használati időszak alatt kb. 10 hónapnak megfelelő ideig nem volt elzárva a traktor használatától, annak munkaeszközként való felhasználásától, tehát ilyen időtartamban élvezte annak előnyeit. A felperesnek a lízingdíj kifizetésével felmerült kárát e tényre tekintettel csak megfelelően csökkentett összegben lehet figyelembe venni. A felperes a használati időszak alatt nem vezetett nyilvántartást arról, hogy a traktor pontosan mikor, milyen munkákat végzett, így a hasznosítással kapcsolatban pontos, megfelelően igazolt adatok nem állnak rendelkezésre. Az azonban nem vitatható, hogy a felperesi használat erősen korlátozott volt. Ez a korlátozottság elsősorban abban mutatkozott meg, hogy a traktor a 16 hónap alatt összesen 17 alkalommal szorult javításra, ezt a tényt ugyanis a munkavégzés folyamatosságát akadályozó tényezőnek kell tekinteni. Emellett a visszatérő meghibásodások korlátozták a traktor hasznosításának módját is, behatárolták, hogy a traktort - az eredeti tervektől eltérően - mikor, milyen munkavégzésre lehet használni, és emiatt is jelentősen megnehezült a traktor üzemeltetése.

A Pp. 206.§-ának (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a kártérítés vagy egyéb követelés összege nem állapítható meg a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján, akkor a bíróság azt belátása szerint határozza meg a per összes körülményeinek mérlegelésével. E jogszabályhely alkalmazása mellett látott lehetőséget a Legfelsőbb Bíróság annak meghatározására, hogy a felperes által fizetett lízingdíjból milyen értékű szolgáltatás

maradt ellenszolgáltatás nélkül. A Legfelsőbb Bíróság értékelte a korlátozott használat bizonyított tényét a fentebb írtak szerint, emellett figyelembe vette, hogy az I. r. beavatkozó - amely 2001. október 20-án megkötött bérleti szerződéssel 6000 Ft + ÁFA bérleti díj megfizetése mellett vette bérbe a felperestől a perbeli traktort - utóbb a rendszeresen felmerülő javítások szükségessége miatt kezdeményezte a bérleti szerződés akként való módosítását, hogy az üzemóránkénti bérleti díj összege 2000 Ft + ÁFA legyen. Értékelte a Legfelsőbb Bíróság azt is, hogy a felperes - az alperes által tévesen tartozás-elismerésnek minősített - perbeli nyilatkozatában nem ellenezte, hogy a kereseti kérelemnek való helyt adás esetén az alperes viszontkereseti kérelmének részben helyt adjon oly módon, hogy figyelembe veszi 1500 üzemóra erejéig, üzemóránként 2000 Ft + ÁFA-val számítva a traktor használatának ellenértékét. Ez a nyilatkozat ugyanis annak ténybeli beismerését jelentette, hogy a traktor összesen 1500 üzemórában korlátozottan használható volt. Mindezek alapján jutott a Legfelsőbb Bíróság arra a következtetésre, hogy a korlátozott használat ellenértéke 1822 üzemórából kiindulva üzemóránként 2000 Ft, azaz összesen 3,644.000 Ft volt, és a használat ily módon számolt ellenértékével csökkenteni kell azt az összeget, melynek megfizetésére a jogerős ítélet alapján az alperes kártérítés címén köteles. Az alperes tehát a hibás teljesítéssel csak 4,334.306 Ft kárt okozott a felperesnek, kártérítés címén csak ezen tőkeösszeg és kamatai tekintetében marasztalható.

Fenti indokolás alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275.§ (4) bekezdés első fordulatainak alkalmazásával a jogerős ítéletet teljes terjedelmében hatályon kívül helyezte, az első fokú ítéletet pedig részben, a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta. Mivel e döntés következtében megváltozott a pervesztesség és pernyertesség aránya is, a perköltségek viselése tekintetében is új határozat meghozatala vált szükségessé. Az alperesnek az első fokú ítéletben megjelölt 7,978.306 Ft tőkeösszeg helyett csak 4,334.306 Ft tőkeösszeget kell megfizetnie, ezért az első fokú ítéletben megállapított 630.000 Ft részperköltség 50 %-ának megfelelő összeg, azaz 315.000 Ft első fokú részperköltség megfizetésére köteles a felperes javára. A le nem rótt 900.000 Ft összegű kereseti illetékből az alperes a marasztalásának megfelelő 260.060 Ft, a túlnyomórészt pervesztes felperes pedig a fennmaradó 639.940 Ft megfizetésére köteles, míg az alperest a sikertelen viszontkereset folytán az általa le nem rótt 790.990 Ft viszontkereseti illeték terheli. Ezen adatok alapulvételével állapította meg a Legfelsőbb Bíróság, hogy az első fokú ítéletben megjelöltek helyett a peres felek milyen összevont összegű kereseti és viszontkereseti illeték megfizetésére kötelesek a Magyar Állam javára. Az alperest terhelő másodfokú részperköltségek meghatározásakor abból indult ki, hogy az alperes a Szegedi Ítéltáblának az elsőfokú közbenső ítéletet helybenhagyó Gf.III.30.413/2004/9. számú ítélete alapján a korábban

lerótt 24.000 Ft fellebbezési illeték mellett további 876.000 Ft fellebbezési eljárási illetéket megfizetett, és az így lerótt összesen 900.000 Ft összegű fellebbezési illeték beszámítandó volt a felülvizsgálati eljárás alapját képező első fokú ítélet elleni fellebbezés illetékébe. A felperes a másodfokú eljárásban 3,644.000 Ft tekintetében minősül pervesztesnek, ezért köteles perköltségként ezen összeg 6 %-ának megfelelő 218.640 Ft illetékköltség megfizetésére az alperes részére. A másodfokú eljárásban az alperes a 13,183.200 Ft összegű igényéhez képest 73 %-ban minősült pervesztesnek, ezért a jogerős ítéletben írt 360.000 Ft összegű másodfokú perköltség 73 %-ának, azaz 262.800 Ft megfizetésével tartozik a felperesnek. A fentiek összeszámítás alapján köteles az alperes a 44.160 Ft másodfokú részperköltség megfizetésére a felperes javára. A felülvizsgálati kérelemben vitatott érték 13,183.200 Ft volt, az alperes felülvizsgálati kérelme pedig csak 3,644.000 Ft erejéig, azaz 27 %-os mértékben vezetett eredményre. A Legfelsőbb Bíróság az ügyvédi munkadíj alapját a jelen eljárásban még irányadó 8/2002. (III.30.) IM rendelet alkalmazásával 330.000 Ft - ÁFA nélküli összegben - határozta meg, és mivel a felperes ezen összeg 27 %-ának (89.100 Ft) megfizetésére, az alperes pedig 73 %-ának (240.900 Ft) megfizetésére volt köteles az ellenérdekű fél javára, az alperest 151.800 Ft felülvizsgálati részperköltségben marasztalta. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összege 790.990 Ft volt, melynek megfizetésére ugyanilyen arányban kötelezte a Legfelsőbb Bíróság a peres feleket. A perköltségekről szóló döntés a Pp. 270.§ (1) bekezdésén, 81.§ (1) bekezdésén és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. október 9.

**Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s. k. a tanács elnöke,
Dr. Lőrincz Györgyné s. k. előadó-bíró,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s. k. bíró**

A kiadmány hitelül:

(Hajdu Mihályné)
bíróági írnok